

Interview met Maarten Heijmans

Titel:

Nieuw, uitdagend en schurend, dat is *Die Dreigroschenoper* voor Maarten Heijmans

Tussenkop:

‘Als dingen elkaar tegenspreken, wordt het alleen maar interessanter.’

Vanuit Amsterdam naar Maastricht, om bij een operagezelschap - met uitsluitend operazangers - een rol te spelen en in het Duits te zingen...veel is nieuw bij *Die Dreigroschenoper* voor acteur, zanger en theatermaker Maarten Heijmans. Maar daar houdt hij wel van; een onbekend avontuur aangaan is goed voor de afwisseling, om het spannend te houden én om te groeien, als acteur en als mens.

Vanaf 14 november is Heijmans te zien in *Die Dreigroschenoper* van Opera Zuid, als de charmante crimineel Macheath.

Maarten, je vertelde onlangs in een interview dat je de luxe hebt om uit veel projecten te kiezen. Waarom wil je deze rol bij Opera Zuid graag spelen?

‘Macheath - ofwel Mackie Messer - is zo’n iconische rol! Toen regisseur Servé Hermans me vroeg of ik interesse had in de *Driestuiversopera* heb ik die kans gegrepen, dat was een *no brainer*. Daarnaast vind ik het ook leuk dat het buiten mijn comfortzone is, een opera. Ik hou er wel van iets speciaals te doen, iets bijzonders.’

Waarom doe je graag dingen die uit je comfortzone zijn?

‘Dat houdt het spannend. Ik vind het fijn om mezelf te blijven uitdagen. Zo kun je telkens iets nieuws in jezelf aanboren en dat zie je op het podium. Ik denk tenminste dat het publiek dat ook ervaart. En op deze manier neem ik telkens iets nieuws mee in ieder volgend project.’

Doe je dat ook in je persoonlijk leven, regelmatig nieuwe dingen uitproberen en jezelf blijven ontwikkelen?

[blijft even stil en denkt na] ‘Uhm... ja, dat is misschien een paradox: ik kan heel lui zijn en een tijdlang de kat uit de boom blijven kijken, maar dat wissel ik dan af met mezelf in een avontuur te dwingen... Dat is zo’n beetje de balans in mijn leven... Ik moet mezelf daar soms wel toe zetten; een plan maken, of een afspraak met mensen maken [lachend] zodat ik er niet meer onderuit kan. Het komt dus niet altijd vanzelf, maar ik vind het belangrijk mezelf te blijven ontwikkelen.’

Je hebt in je jeugd veel klassieke koorwerken gezongen. Hoe heeft je dat muzikaal beïnvloed?

‘Ik zat bij een koor omdat ik het leuk vond om te zingen. En als je jong bent, zing je gewoon wat ze je voorzetten. Ik had niet echt een mening over die muziek. Thuis luisterde ik naar iets anders. Maar nu merk ik wel dat de klassieke muziek van toen invloed heeft gehad op

mijn muzieksmaak en dat ik bepaalde dingen herken als ik nieuw materiaal zing. Het is een basis, een blueprint geworden van mijn muzikale ontwikkeling.'

Wat vind je van Weills muziek in Die Dreigroschenoper?

'Ik hou heel erg van jazz en ik vond het leuk te ontdekken dat veel *standards* van Weill komen. Zo luister ik graag naar de *Moritat* van saxofonist Sonny Rollins en de Alabama Song (Whisky Bar) van The Doors [uit *Aufstieg und Fall der Stadt Mahagonny*, red]. Ik ken Weills muziek dus vooral in de geëvolueerde vorm, daarom is het ook zo leuk om nu in dé *classic* versie te spelen.'

En hoe zou je die classic versie omschrijven?

'De liedjes hebben een soort circusachtige *vibe*, vanwege de instrumentatie en de ritmiek. Tja, hoe omschrijf je die stijl? Geen idee. De muziek is niet echt *mooi*, maar soms een beetje *engig*, en speels...ja, circusachtig. En het heeft - voor mij in ieder geval - ook iets grappigs.'

Ga je zelf vaak naar operavoorstellingen?

'Niet echt. Ik weet eigenlijk heel weinig van opera en ik zie het maar heel soms. In 2023 regisseerde een vriend van me de opera *Innocence*. Die ben ik gaan zien en vond ik supervet, heel modern. Maar verder weet ik eigenlijk behoorlijk weinig van opera, naast het clichébeeld...'

Die Dreigroschenoper voldoet helemaal niet aan het 'operacliché', toch?

'Nee, eigenlijk vind ik het ook geen opera, maar een toneelstuk met muziek. Er zijn gesproken scènes tussendoor, terwijl in een opera altijd bijna alles wordt gezongen. Het stuk wordt ook veel vaker door acteurs gespeeld dan door zangers. Daarin doen wij het anders dan anders. Oorspronkelijk werd mijn rol door de enige zanger uitgevoerd en waren de anderen acteurs, bij deze productie van Opera Zuid is het precies andersom: allemaal operazangers en ik, een acteur die zingt. Ik ben dus niet de enige voor wie dit nieuw is. Ook voor mijn operacollega's is het soms uit hun comfortzone, zo zijn zij het niet gewend om dialogen te spreken.'

Waarom is de bijna honderd jaar oude Dreigroschenoper nog steeds actueel?

[kijkt bedenkelijk] 'Ik vind het altijd een beetje een sof als dat wordt gezegd. Het is een soort reclameleus geworden: o, dit stuk uit 1728 is nog zo actueel. Ja, alle kunst is actueel; elk stuk gaat over de conditie van de mens en we zijn nog steeds mensen. Corruptie, armoede, de schijn ophouden - maar er zit gewoon stront onder -, dat is van alle tijden...

[vervolgt] Het is ook niet zo serieus allemaal; het is zelfs best een lomp verhaaltje, het plot is in drie zinnen uit te leggen en Macheath is een charmante crimineel, maar soms ook een beetje een sukkel.'

Leg dat eens uit?

‘Het lukt allemaal niet: hij trouwt, dat wordt niet geaccepteerd, hij gaat de bak in en ontsnapt. Dan heeft hij meteen weer de bevestiging van een vrouw nodig, hij wil gezien worden. Je zou kunnen stellen dat hij aandacht- of seksverslaafd is. Daardoor belandt hij wéér in de bak. Ondertussen is hij wel een serieuze crimineel, een moordenaar. En dus ook heel charmant. Dat maakt het zo leuk om te spelen, die gelaagdheid. Als dingen elkaar tegenspreken of schuren, wordt het alleen maar interessanter.’

Speelde je eerder al eens een Brecht?

‘Ja, voor mijn stage op de Toneelschool speelde ik in *De goede mens van Sezuan*. Ik denk dat veel dingen die revolutionair waren bij Brecht inmiddels zijn doordrongen in het moderne theaterlandschap, zoals het doorbreken van de vierde wand en het commentaar geven op je eigen rol en op het stuk. Zo speel ik eigenlijk altijd theater en dat vind ik er ook leuk aan, dat maakt het levend! Ik vind het moeilijk als je als publiek het gevoel krijgt dat er een soort stille afspraak is dat je naar Kunst kijkt. Dan vind ik het geen theater, maar een museum. Door als acteur commentaar te geven op het ding dat je staat te doen, zeg je eigenlijk: ja, ik sta hier ook maar naar te kijken, net als jullie. Zonder het onderuit te trappen: er moet niet te heilig over worden gedaan.’

Hoe balanceer je tussen het rauwe, soms cynische karakter van de tekst en de toch vaak speelse muziek?

‘Die twee versterken elkaar juist. Als je een cynische tekst zou combineren met cynische muziek dan zou het heel flauw zijn en niet werken. We hoeven dus geen moeite te doen om te balanceren. Brecht en Weill schreven *Die Dreigroschenoper* precies zoals het moet zijn.’

Op 14 november gaat *Die Dreigroschenoper* in première in Theater aan het Vrijthof in Maastricht. Daarna tourt Opera Zuid t/m 14 december door het hele land met deze iconische Brecht-Weill-klassieker.

Kyra Bertram